

Az MTA Textológiai Munkabizottságának 2007. évi jelentése

A munkabizottság ez évi megtartott két ülését 2007. március 26-án tartotta és december 10-én rendezte az MTA Irodalomtudományi Intézetének Tanácstermében.

Az **első ülésen** a bizottság – a tavaszi ülések megszokott menetrendje szerint – az NKA Szépirodalmi Szakmai Kollégiuma 2007. április 6-i határidővel beadandó klasszikus irodalmi örökségünk kritikai kiadására meghirdetett pályázatának lebonyolításában vállalt szerepének megfelelően áttekintette és állást foglalt a beérkezett pályázatokról, valamint szavazott arról, mely kiadványok számára bocsát ki bizottsági ajánlást.

Mielőtt a pályázati ajánlások konkrét tárgyalása és megvitatása megtörtént volna, a bizottság megfogalmazta egységesen képviselt álláspontját, miszerint mérhetetlen csalódottsággal vette tudomásul, hogy a korábbi 10 MFt-os keretösszeg ez évben a felére csökkent. Egyes bizottsági tagok szerint ez a lépés komolyan veszélyezteti az ez évi terveket. A korábbi keretösszeg visszaállítása elengedhetetlenül fontos, hiszen az elmúlt években különböző kiadói okok miatt több teljesen kész kötet pályáztatása és kiadása maradt el, nem egy most is kiadásra vár, akár évek óta várakozik a kiadóknál, hiszen egy kiadó évente csak két könyvvel pályázhat erre a támogatási formára. Olyan eset is előfordult, hogy a kiadó csak a kért összeg bizonyos (kisebb) százalékát kapta meg a kiadási költségeknek, illetve az is megtörtént, hogy az odaítélt kiadási összegnek csak egy részét folyósította a Nemzeti Kulturális Alap, így a kiadó kénytelen-kelletlen – már a munkálatok elindulását követően – leállította a nyomtatást vagy elállt a kötet kiadásától. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a kritikai kiadások kérdését egyetlen országban sem lehet piaci szemlélettel megközelíteni, hiszen a nemzeti alapértékek publikálása, napvilágra segítése minden korszerű és jövőjét építő állam feladata, tudományos finanszírozási rendszerében az alap kutatások segítésére elengedhetetlenül szükséges pénzforrásokat elkülöníteni. Mivel a kritikai edíciók kiadására csak korlátozott számú, tudományos igényű kiadványok előállítására képes és hajlandó kiadó vállalkozik, a bizottság javasolja, hogy – a pályázati összeg visszaállítása mellett – ezentúl ezek a kiadók évente 3 könyvvel pályázhassanak. A szabályozás ilyen arányú megváltoztatása is valószínűleg

segítene csökkenteni a kiadókban feltorlódott, publikálásra váró kiadások mennyiségét. A bizottság állásfoglalását és felterjesztését Debreczeni Attila elnök fogalmazta meg, s levélben tájékoztatta erről az NKA Szépirodalmi Szakmai Kollégiumát.

A szakmai ajánlások konkrét elbírálása során a munkabizottság 6 pályázati anyaghoz bocsátott ki ajánlást, mely azt jelenti, hogy a pályázat elnyerésében ezen kiadványok – a kiírás szövege szerint – előnyt élveznek. Itt kell megjegyezni, hogy az első két kiadvány már tavaly is elnyerte a bizottság ajánlását, s ezt most csak megújította. Az ajánlott pályázatok tehát a következők:

- Kölcsey Ferenc minden munkái. Erkölcsi beszédek és írások. S. a. rend. Onder Csaba. (Universitas Kiadó)

- Régi Magyar Költők Tára: XVIII. század. Ungvárnémeti Tóth László összes művei. S. a. rend. Bolonyay Gábor, Merényi Annamária, Tóth Sándor Attila. (Universitas Kiadó)

- Petőfi Sándor összes művei. Költemények 5., 1847. S. a. rend. Kerényi Ferenc. (Akadémiai Kiadó)

- Mikszáth Kálmán összes művei. Elbeszélések XVI. 1893–1897. S. a. rend. Hajdu Péter. (Argumentum Kiadó)

- Bessenyei György összes művei. Programírások, vitairatok, elmélkedések (1772–1790). S. a. rend. Bíró Ferenc. (Argumentum Kiadó)

- Déry Archívum. Levelezés I/C. 1936–1944. S. a. rend. Botka Ferenc. (Balassi Kiadó)

Megjegyzendő, hogy míg az Universitas és az Argumentum Kiadó pályázatait a bizottság egyhangúan támogatta, az utolsó pályázati anyag esetében 3 ellenszavazat született (oka: a 14 szerzői íves terjedelemből 2,735 Mft támogatási költséget kért a kiadó).

A bizottság kifogásolta, hogy a kiadók nagyrészt hiányos pályázati anyagokat nyújtottak be, illetve a megadott határidőn túl küldték el az anyagokat, így azokról nem lehetett előzetes szakmai referálást kérni.

Második napirendi pontként a bizottság meghallgatta Nagy Imre referátumát, aki Katona József drámáinak tervezett kritikai kiadását ismertette, s kérte a sorozat (3 tervezett kötet) felvételének bizottsági támogatását. A bizottság hosszas textológiai szakmai véleménycsere után egyhangúan támogatta a sorozat akkreditálását.

Többen javasolták – akárcsak tavaly –, hogy a pályázatok ajánlásának kérdését a bizottság folyamatosan végezze az év során, valamint – különösen a még ismeretlen munkacsoportok esetében – a pályázati anyag mellett ragaszkodjon a lektorált kézirat bemutatásához és bizottsági átnézéséhez.

A **második ülést** december 10-én fogja megtartani a szakmai bizottság. Ennek tervezett napirendi pontjai a következők lesznek:

1. A jövő évi pályázatok előkészítése
2. Tájékoztató a József Attila-kiadás helyzetéről (Tverdota György referátuma)
3. Egyebek.

A bizottság éves működése szakmailag kifejezetten sikeresnek minősíthető, hiszen akkreditációs és pályázati minősítési-ajánlási rendszere mind nagyobb ismertséget és presztizst ért el a szakmai körökben, s tevékenysége mindinkább beépült a tudományos közélet elfogadott és megkérdőjelezhetetlen eredményeibe. Nem lehet azonban eléggé hangsúlyozni annak fontosságát, hogy a bizottságnak minden erejét és befolyását fel kell használnia a továbbiakban, hogy a tudományos és a felsőoktatásban is elengedhetetlenül fontos kritikai kiadások publikálására egyszer már kiharcolt keretösszeget megpróbálja visszaállíttatni, illetve még nagyobb összeget harcoljon ki ezek megjelentetésének segítésére.

Budapest, 2007. november 28.

Császtvay Tünde
a Textológiai Munkabizottság titkára